

Сдружение за
Електронни
Комуникации

София 1000
Бул. "Патриарх Евтимий" № 36, Вх.Б
Тел.: +359 (2) 9887360, 9887361
Факс: +359 (2) 9877096
Ел. поща: info@bgsec.org
Уеб-страница: <http://www.bgsec.org>
Булстат: 130031903

Изх. № 32/19.11.2010 г.

12-01-0772
19.11.10

До
Д-р Веселин Божков
Председател
Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
София, ул. "Гурко" № 6

Копие
Г-н Никола Колев
Заместник-председател, КРС

Г-жа Десислава Преображенска
Член, КРС

Г-жа Ирина Романска
Член, КРС

Г-н Константин Тилев
Член, КРС

Относно: Трето обществено обсъждане на Проект на решение за определяне на пазарите на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително натълно необвързан и споделен достъп) в определено местоположение и на предоставяне на широколентов достъп на едро като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар и налагане на специфични задължения на тези предприятия

Уважаеми г-н Председател,

Уважаеми членове на комисията за регулиране на съобщенията,

С Решение № 1119 от 18.10.2010 г. на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията) бе открита процедура за провеждане на обществено обсъждане на Проект на решение за:

1.1. определяне на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително самостоятелен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответния пазар, определяне на предприятието със значително въздействие върху съответния пазар и налагане, продължаване, изменение и отмяна на специфични задължения на това предприятие;

1.2. определяне на пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ех ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответния пазар, определяне на предприятието със значително въздействие върху съответния пазар и налагане, продължаване, изменение и отмяна на специфични задължения на това предприятие

(„Решението”) с приложение към него („Приложението”)(заедно „Проекта”). В тази връзка представяме следното становище на Сдружението за електронни комуникации (СЕК), съдържащо конкретни забележки и предложения по Проекта:

I. Забележки във връзка с раздел V, б. А. на Решението

С раздел V, б. А на Решението КРС налага, продължава и изменя специфични задължения на „Българска телекомуникационна компания” АД (БТК) като предприятие със значително въздействие върху пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежовата инфраструктура в определено местоположение по отношение на необвързания достъп до абонатната линия.

1. Липса на ценова регулация при определяне на задължението за предоставяне на тъмно влакно (dark fibre) (т. 1.5.)

В т. 1.5. от раздел V, б. А на Решението е предвидено задължение за БТК да предоставя тъмно влакно. Предвижда се това задължение да съществува за дружеството само когато липсва алтернативна възможност за осигуряване на достъп до съоръженията на БТК, необходими за реализиране на услугата „backhaul”. Предоставянето на тъмно влакно следва да стане по свободно договорени цени. Считаме, че така уреденото задължение е в противоречие с Препоръка на Европейската комисия от 20.09.2010 г. относно регулирания достъп до мрежи за достъп от следващо поколение (NGA) (Препоръката). По-конкретно, съгласно т. 31 от преамбюла на Препоръката изискването за прозрачност на условията за предоставяне на необвързан достъп се отнася до „*всички елементи, необходими за осигуряване на необвързан достъп до междинна точка от абонатна линия, включително пренос (backhaul) и допълнителните услуги*”, поради което условията, включително ценовите, за предоставяне на услугата пренос следва да бъдат включени в състава на Типовото предложение за необвързан достъп. Оставянето извън него на ценовите условия за предоставяне на услугата посредством тъмно влакно е нарушение на Препоръката. Същевременно, доколкото принципът за технологична неутралност изисква еднакъв регулаторен подход към различните технологии за осигуряване на една и съща услуга, считаме че задължението за включване в типово предложение

на условията и цените за предоставяне на backhaul услуги само чрез традиционната технология, а не и чрез dark fibre, е в нарушение и на този принцип.

В допълнение, т. 32 от преамбюла на Препоръката гласи, че *„ценообразуването за всички елементи, необходими за осигуряване на необвързан достъп до междинна точка от абонатните линии, следва да бъде разходно ориентирано и да спазва методологиите, използвани при определяне на цената за достъп до медната абонатна линия с необвързан достъп.“* Считаме, че нерегулирането на ценовите условия за предоставяне на пренос посредством тъмно влакно ще наруши и този текст, доколкото при наличие на свободно търговско договаряне не би могло да се стигне до разходоориентирани цени.

Не е налице и основание задължението за предоставяне на тъмно влакно да е налице само, когато няма друга алтернатива за предоставяне на пренос (backhaul). Нито Препоръката, нито Законът за електронните съобщения (ЗЕС) съдържат възможност за въвеждане на такова условие. Напротив, принципът на технологичната неутралност изисква равнопоставеност на възможностите да бъдат използвани и двата начина на предоставяне на backhaul услугата.

2. Срок за предоставяне на информация за промени и реконфигурации на мрежата

Съгласно т. 40 от преамбюла на Препоръката относно мрежите от следващо поколение, *„операторите, които понастоящем се възползват от достъпа, имат законен интерес да разполагат с подходящ период за подготовка за промените, които засягат в съществена степен техните инвестиции и бизнес модели“*, като при това независимо от плановете за промени на предприятието със значително въздействие на пазара, неговите съществуващи задължения трябва да бъдат запазени за достатъчно дълъг преходен период, който е определен на пет години. Възможност за прилагане на по-кратък срок е предвидена само за случаите, когато на ползващото достъп предприятие се предостави равностоен достъп в MDF/ODF. Независимо от това, т. 1.9.3. от Раздел V, б. А от Решението предвижда срокът за предоставяне на заинтересованите предприятия на информация за местата, в които БТК предоставя достъп и за които се предвиждат промени и реконфигурации, да бъде една година, без да се поставя като задължително условие за предоставянето на равностоен достъп в главен репартистор, съответно ODF. Считаме, че подобен текст ограничава интересите на ползващите необвързан достъп предприятия, които при посочения срок от една година за уведомяване за промени в мрежата на БТК биха могли да направят значителни инвестиции без да имат възможността да се възползват пълноценно от тях. Поради това предлагаме посоченият срок да бъде пет години в съответствие с предвиденото от Препоръката.

3. Изменение и допълване на ценовите задължения

Раздел V, б. А, т. 5.3. на Решението предвижда, че до одобряване на разходоориентирани цени, БТК следва да прилага цените по действащо Типово предложение за необвързан достъп до абонатната линия, одобрено с Решение № 1459 от 11 юли 2006 г. на Комисията, с изключение на цените за месечен абонамент, за които Комисията определя ценови таван в размер на 14.50 лв. за

самостоятелен достъп, съответно 4.90 лв. за съвместно ползване. При съпоставка на така определеното ограничение с цените, предлагани от БТК на вертикално свързаните пазари на дребно, може да се направи извода, че посочените в Решението цени на едро, както и тези по Типовото предложение от 2006 г. са твърде високи, за да обусловят наличието на достатъчна икономическа целесъобразност при предлагането на услуги на дребно от алтернативни предприятия при използване на необвързан достъп на едро от БТК. Ето защо считаме, че всички цени за необвързан достъп (за инсталиране и месечен абонамент за вътрешен кабел за свързване; за откриване на съединителна линия на чифт и за месечен абонамент; за съвместно разполагане и други форми на съвместно ползване; за измерване, проучване и отказ от усукана медна двойка) трябва да бъдат намалени.

Наред с посоченото, следва да се обърне внимание, че определеното в Решението ценово ограничение се отнася единствено до предоставяне на необвързан достъп посредством усукана медна двойка. Доколкото и в Типовото предложение от 2006 г. не са определени цени за предоставяне на необвързан достъп до оптично влакно, при така определеното в Решението задължение, цените за тази услуга остават нерегулирани. Както посочихме и по-горе, съгласно т. 31 и т. 32 от Препоръката, цените за предоставяне на необвързан достъп до абонатни линии от мрежи от следващо поколение трябва да бъдат включени в типово предложение и да бъдат разходоориентирани. Намираме, че след като Комисията е вменила задължение за разходоориентираност на цените за всички свързани с предоставяне на необвързан достъп услуги, то тя трябва да предвиди адекватни ценови ограничения, които да се прилагат до определяне на разходоориентирани цени, отново за всички такива услуги, като възприетият от КРС подход на технологична неутралност при налагане на задължение за предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия, бъде приложен и при определяне на ценовите ограничения за него.

II. Забележки във връзка с раздел V, б. Б. на Решението

С раздел V, б. Б. на Решението КРС налага, продължава и изменя специфични задължения на БТК като предприятие със значително въздействие върху пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежовата инфраструктура в определено местоположение по отношение на предоставянето на достъп до пасивна инфраструктура (канална мрежа).

1. Задължение на БТК за предоставяне на достъп до пасивна инфраструктура

С т. 1.2. от раздел V, б. Б. на Решението БТК се задължава да предоставя достъп на други предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, до пасивна инфраструктура. Считаме, че за бъде ефективно гарантирана възможността на алтернативните предприятия да използват каналната мрежа на БТК е необходимо тя да бъде с достатъчен капацитет, за да позволи физическото разполагане на кабели на алтернативни предприятия. Налице са много случаи, при които за БТК не е налице техническа възможност да предоставя

трасета от каналната си мрежа под наем поради липса на свободен капацитет. Ето защо фактът, че на много места БТК изгражда новата си пасивна инфраструктура по начин, който би могъл да ограничи максимално възможностите за достъп на други предприятия до нея, предизвиква сериозни опасения. Факторите, които биха ограничили възможността на алтернативните предприятия да се ползват от тази инфраструктура са, че:

- при изграждането на канална мрежа тя бива изградена само с една или две тръби; и
- при изграждането на канална мрежа се използват тръби с малък диаметър (40 мм.), в които не е възможно поставянето на защитна тръба.

Съчетанието на така изложените условия с правилото на т. 3.5.1 от действащите Общи условия за ползването на подземна канална мрежа на БТК (ОУКМ), а именно – да се запазва една канална или защитна тръба за аварийни нужди, прави достъпа на външни оператори до тази новоизградена канална мрежа невъзможен, доколкото при всички случаи целият капацитет на двете тръби с диаметър 40 мм. ще бъде изчерпан или резервиран за аварийни нужди още при полагането им, като това се отнася с още по-голяма сила за случаите, когато е положена само една тръба. Изложеното важи независимо от изменението на т. 3.5.1 от ОУКМ, за което КРС дава задължителни указания на БТК с Решение № 1220 от 11.11.2010 г. (Решение № 1220), доколкото фактът, че резервираните за аварийни нужди тръби от каналната мрежа следва в бъдеще да се използват за нуждите на всички ползващи мрежата предприятия, вместо само на БТК, не променя функцията на тези тръби, нуждата от тяхното запазване за аварийни нужди и произтичащата от това невъзможност да бъдат използвани за текущи цели.

Предвид на тази практика считаме, че е необходимо КРС да предприеме съответни регулаторни мерки, които да осигурят наличие на реална възможност за предприятията да ползват както съществуващите, така и новоизградените трасета от каналната мрежа на БТК. Такива мерки биха могли да се изразят в налагане на историческото предприятие на задължение за изграждане на подземната му инфраструктура по начин, който да позволява достъп до нея и на други предприятия. Предложението ни е в съответствие с т. 16 от Препоръката на Европейската комисия за мрежите от следващо поколение, съгласно която националните регулаторни органи следва, в съответствие с нуждите на пазара, да насърчават и задължават историческия оператор да инсталира инфраструктура с достатъчен капацитет за обслужването на пазарното търсене. По-конкретно, предлагаме в т. 1.4. от раздел V, б. Б на Решението, определящ условията във връзка със задължението за достъп, да се наложи **задължение на БТК да осигури възможност за ползване от други предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, на най-малко 50% от наличното извън заделените за аварийни нужди тръби пространство във всички участъци от каналната си мрежа.** Като пример за европейска държава, в която е възприет описаният подход може да се посочи Франция, където Франс Телеком е задължено да отдели за ползване от алтернативни предприятия също толкова пространство в каналната мрежа, колкото запазва и за собствените си нужди. Решение с подобен ефект, насочен към осигуряване на нужното пространство за разполагане на кабели на алтернативни доставчици, е въведено и в Италия, където регулаторът е задължил

историческия оператор да разчисти каналната си мрежа от стари неизползвани кабели и да направи проходими препънените участъци.

Друг подход за осигуряване на достъп до инфраструктурата на БТК в случай, че съществуващата канална мрежа е с недостатъчен капацитет, който би могъл да се приложи в допълнение към гореописания, е налагането на задължение на БТК да предоставя достъп до тъмно влакно от собствената си оптична мрежа там, където е налице техническа невъзможност за предоставяне на достъп до каналната мрежа. По този начин ще се преодолеят и съществуващите и потенциалните проблеми, произтичащи от запълване на наличния капацитет на каналната мрежа, и ще се осигури възможност и за нови доставчици да използват значителната по своя обхват инфраструктура на историческия оператор. Като пример за подобна практика може да се посочи Италия, където историческият оператор предлага именно такава услуга като средство за преодоляване на невъзможността алтернативните оператори да положат собствени кабели в каналната мрежа поради липса на достатъчен капацитет.

За да бъде предоставянето на тъмно влакно от полза за операторите следва да се предвиди и че такава услуга следва да се предоставя само в случай, че е налице влакно между точки, в които е възможно разполагането на необходимото оборудване на алтернативния оператор, който ще използва услугата. Що се отнася до цената за предоставяне на услугата считаме, че доколкото тя предоставя значително по-малък преносен капацитет в сравнение с изтеглянето на собствен оптичен кабел в канална мрежа, то и цената за ползване на тъмно влакно следва да бъде определена като разходоориентирана, но при всички случаи по-ниска от най-ниската цена за ползване на каналната мрежа – тази за полагане на кабел извън защитна тръба.

2. Задължение за предоставяне на най-краткото трасе

В т. 1.4.2. от раздел V, б. Б. на Решението се предвижда задължение за БТК да предоставя „пряко” трасе за достъп до каналната мрежа между две посочени от алтернативния оператор точки, като при невъзможност за предоставяне на такова трасе, БТК трябва да предостави следващото най-кратко трасе. Считаме за целесъобразно посоченото правило да бъде допълнено с предвиждане на възможност за алтернативните оператори да посочват конкретно трасе чрез определяне освен на крайните и на междинни точки, през които да преминава трасето, а едва при невъзможност за предоставяне на желана отсечка между две междинни точки или крайна и междинна точка, или при непосочване от страна на алтернативния оператор на желани междинни точки, БТК да е длъжно да предлага най-краткото трасе между тях. Предложението ни е продиктувано от факта, че при изграждане на конкретно трасе операторите не целят единствено свързване на две крайни точки, а изграждане на част от цялостна мрежа, която да им помогне да достигнат до максимален брой абонати. Ето защо за оператора е нужно да съобрази пътя, по който ще бъде изградено трасето с наличието на друга своя инфраструктура, с бизнес плановите и интересите си за предоставяне на услуги в определени райони, както и с други фактори, които биха могли да обусловят наличието на интерес у него за изграждане на подземно трасе, което да преминава

по точно определен път. С предвиждане на възможност за посочване на междинни точки и следователно изграждане наведнъж на трасе, покриващо в максимална степен нуждите на операторите, би се стигнало и до намаляване на техните разходи по проучване, проектиране, и изготвяне на множество работни проекти, което би било необходимо, ако вместо едно по-дълго трасе с определени междинни точки се изградят множество отделни кратки трасета.

3. Съдържание на задължението за прозрачност

3.1. За целите на анализа на ефективното използване на пасивната инфраструктура и в частност на каналната мрежа на БТК, предлагаме към задължението за публикуване на определена информация на интернет страницата на БТК, наложено с т. 3.1. от Решението и аргументирано с т. 5.4.9. от Приложението, да бъде добавено изискване за предоставяне на информация и за:

- Дължина на каналната мрежа, за която са били удовлетворени заявките и дължина, за която не са били удовлетворени;
- Разпределение на удовлетворени и неудовлетворени заявки по населени места;
- Разпределение на неудовлетворените заявки по причина за отказа.

3.2. Наред с посоченото относно допълнителната информация, която считаме, че БТК следва да предоставя, намираме и че част от информацията, чието предоставяне е предвидено като задължение на БТК по Типовото предложение за достъп до пасивна инфраструктура (Типовото предложение) следва да бъде включена в съдържанието на задължението за прозрачност. По-конкретно считаме за нецелесъобразно включването на задължение за предоставяне на информация относно дължината и броя на тръбите в подземната каналната мрежа на историческото предприятие в Типовото предложение. Подобно решение превръща предоставянето на информацията в задължение по вече сключен договор, докато в действителност тя е необходима преди неговото сключване. Ето защо предлагаме задължението на БТК относно поддържането на актуална информация за каналната мрежа да бъде включено в това за прозрачност, като същевременно бъде определен срок за неговото изпълнение, какъвто към момента липсва. В тази връзка следва и да се подчертае, че липсата към момента на информацията относно дължината и броя на тръбите в подземната каналната мрежа на БТК се дължи не на обективни фактори, а на нежеланието на това дружество да осъществява стопанисването на каналната мрежа с дължимата грижа, като се съобщи с и предоставя необходимата информация.

4. Изменение и допълване на ценовите задължения

4.1. Неяснота на определените ценови задължения

В резултат на описания в т. 5.4.12.1. от Приложението модел КРС е определила конкретни ценови ограничения, които да бъдат спазвани от БТК до

определяне на разходаориентирани цени по методологията LRIC. Считаме, че начинът, по който цените за месечен наем на канална мрежа са описани на стр. 224 – стр. 225 от Приложението, е изключително неясен и не дава възможност за категорично заключение относно начина, по който тези цени би следвало да се прилагат. Различни тълкувания на пояснителния текст към цените за наем на линеен метър и метода за отразяване в цената на ефективното ползване на каналната мрежа чрез отчитане на сечението на кабелите и тръбите, биха могли да доведат до извод за едновременно прилагане на двете описани системи, до извод за прилагане на едната от системите само в част от случаите, а също и до извод за алтернативно прилагане на едната или другата система. Ето защо, като обща забележка относно определените цени бихме искали да посочим необходимостта от редактиране на текста на Приложението с оглед ясно и недвусмислено определяне на цените, които следва да се прилагат от БТК, и най-вече – начина на тяхното прилагане, след което бихме могли да дадем и своите конкретни бележки. В противен случай лесно би могло да се стигне до злоупотреби, спорове и проблеми при прилагане на определените разходаориентирани цени и обезсмисляне на резултатите от извършения пазарен анализ.

4.2. Забележки във връзка с определените в таблица 16 цени на линеен метър

4.2.1. Независимо от горното, бихме искали да изложим и конкретни забележки по посоченото в Приложението относно цените, които БТК трябва да прилага. На първо място, в т. 2 от таблица 16 на стр. 224 от Приложението е посочена цена за „*ползване на защитна тръба при положени кабел/ (и) в защитна тръба*“, като не е уточнено дали тази защитната тръба, се осигурява от БТК или от предприятието ползвател. Доколкото в текста е упомената думата „*ползване*“, и предвид на описания в Приложението метод за определяне на цените, отразяващ разходите за изграждане и поддържане на каналната мрежа, считаме, че при поискване от страна на алтернативен оператор да ползва защитна тръба, срещу цената, посочена в т. 2 от таблица 16, БТК следва да предостави за ползване такава защитна тръба, а в случай че такава не е налична – да положи защитна тръба, без операторът да дължи за това никакво допълнително възнаграждение (еднократно и/или периодично). Все пак, за избягване на съмнение, намираме за удачно този факт да бъде изрично отбелязан. Наред с посоченото, считаме, че в таблицата следва да бъде посочена и отделна, съответно занижена, цена за ползване на защитна тръба при положени кабел/ (и) в защитна тръба, в случаите, когато алтернативното предприятие поиска само да осигури такава вместо БТК. Предвиждането на такава възможност е необходимо с оглед наличието на случаи, когато в поисканото трасе от каналната мрежа не е налице свободна защитна тръба, а за БТК е трудно или невъзможно да предостави такава в поискания от съответния алтернативен оператор срок.

4.2.2. Допълнителни въпроси възникват във връзка с т. 3 от таблицата и пояснителния текст под нея. Съгласно текста, „*цената за месечен абонамент за ползване на трасе от каналната мрежа от 0,08 лв./м е приложима по отношение на коаксиални и симетрични кабели, доколкото в Типовото предложение за достъп до каналната мрежа може да бъде посочено, че полагането на такива кабели е допустимо от техническа гледна точка*“. Прекият извод от това пояснение е, че директно полагане на кабели не би могло да се извършва и цената от 0,08 лв./м. не би могла да се прилага за други кабели освен

коаксиални и симетрични и то само ако това бъде предвидено в съответното типово предложение (или действащите ОУКМ) на БТК. Аналогичен пояснителен текст към цената за полагане на кабел извън защитна тръба е предвиден и с Приложение I към Решение № 1220.

Подобен резултат е неприемлив. Нееднократно сме обръщали внимание на Комисията, че голяма част от съвременните съобщителни мрежи се изграждат от кабели, съставени от оптични влакна. Тези кабели имат сложна вътрешна структура и не са по същество нито коаксиални, нито симетрични. Същевременно, няма обективни причини, поради които кабелите от оптични влакна да не могат да се полагат извън защитни тръби. Поради липсата на електрически ток в тях тези кабели не носят риск от токов удар или пожар, а поради факта, че са проектирани за полагане директно в земята или изложени на атмосферни влияния, те притежават обвивка, която е значително по-издръжлива от тази на медните телефонни кабели.

В тази връзка бихме искали да отбележим, че едва след публикуването на Решение № 1220 и по-точно Приложение IV към него, имаме възможност да изложим становището си по аргументите на КРС в защита на ограничението да не се полагат оптични кабели в каналната мрежа без защитна тръба. Намираме тези аргументи и по-конкретно позоваването на КРС на препоръка L.35 на ITU¹ относно инсталирането на оптични кабели в канална мрежа, за неприемливи. Както в текста на посочената препоръка, така и в допълнение 1 към нея, не са налице посочените от КРС изисквания за изтегляне на оптични кабели единствено в самостоятелни празни HDPE тръби. Препоръката разглежда различни начини за полагане на оптични кабели – въздушно, в защитна тръба, директно полагане в земята, като не посочва някой от тези начини за препоръчителен, а още по-малко за задължителен. Единственото, което се споменава по отношение на полагането на оптичните кабели в защитна тръба е, че е препоръчително то да се извършва чрез изтегляне.

Цитираното от Комисията допълнение 1 към препоръката я изменя, като добавя към нея приложение II – „Корейският опит при процедури за инсталиране на мрежи за достъп”, което отново не съдържа конкретни препоръки или задължения за използване на защитни тръби, а описва начин за разширяване на капацитета на каналната мрежа, чрез премахване от нея на старите медни кабели с голям диаметър и заместването им с по-малки по диаметър и повече на брой защитни тръби, като по този начин биха могли да се положат повече оптични от медни кабели. Механичното пренасяне на приложената в Корея практика към българските условия не би довело до същите резултати, а напротив – при наличие на вече положени оптични кабели без защитни тръби в мрежата на БТК, необходимостта от полагане на тези кабели в защитни тръби би довела не до разширяване на капацитета на мрежата, а до по-бързото му изчерпване и дори до невъзможност в нея да останат всички налични към момента кабели.

¹ International Telecommunication Union. <http://www.itu.int/itu-t/recommendations/index.aspx?ser=L>

Що се отнася до посоченото относно максимално допустимата сила на опън и натиск, устойчивост на вибрации и максимално допустимия радиус на огъване на оптичните кабели, считаме, че тези технически характеристики не биха могли да обосноват задължение за полагането на кабелите в защитна тръба. Повреди в кабелите в следствие на прекомерен опън, натиск и т.н. биха могли да настъпят единствено в процеса на полагане на кабела поради неправилно извършени действия по полагането и независимо от наличието или липсата на защитна тръба. При прилагане на адекватен метод за полагане на оптичния кабел – изтегляне, вместо издухване на кабела, и спазване на всички необходими технически изисквания за правилно осъществяване на изтеглянето, риск от повреди на вече положените в тръбата кабели на практика не съществува. Ето защо считаме, че няма основания в полза на изискване за полагане на оптичните кабели в защитни тръби.

Наред с посоченото, следва да се обърне внимание и на срока, за който следва да се прилага цената от 0,08 лв./м. по отношение на заварените случаи, за който в Приложението е посочено, че ще бъде съобразен с окончателното решение на КРС по ОУКМ. С Решение № 1220 КРС определя този срок на една година от датата на решението, даващо задължителни указания за изменение на ОУКМ на БТК. Считаме, че предвид на изложените по-горе аргументи този срок би следвало да отпадне, а цената за положен кабел извън защитна тръба, която бъде определена с Приложението, да се прилага за всички кабели, положени в каналната мрежа без защитни тръби, до въвеждане на разходоориентирани цени съгласно т. 5.1.1. от раздел V, б. Б от Решението. Предложеният срок, освен че ненужно би ограничил прилагането на определените цени за положен кабел извън защитна тръба, води до несигурност по отношение на режима, който би следвало да се прилага за положените по този начин оптични кабели след изтичането му. Ако Комисията предвижда, че до изтичането на предвидения срок всички вече положени такива кабели ще бъдат приведени в съответствие с изискването за полагане в защитна тръба, то следва да се отбележи, че предвид текущото състояние на каналната мрежа на БТК това не би било възможно. И към момента в много участъци от каналната мрежа целият или почти целият свободен капацитет е изчерпан чрез полагане преимуществено на кабели без защитна тръба, поради което побирането в каналните тръби на същото количество кабели със защитни тръби е физически невъзможно. Същевременно, доколкото операторите положили кабелите си по този начин са сключили договори и заплащат наемна цена за това, не би било налице и никакво основание да им бъде налагано да вадят кабелите си от мрежата. Ето защо считаме, че наличието на точно определен срок, след който цената по т. 3 от таблица 16 няма да се прилага за заварените случаи на оптични кабели без защитна тръба е нецелесъобразно и може да доведе единствено до неясноти и спорове между предприятията.

Бихме искали да подчертаем, че в случай, че независимо от изложените по-горе аргументи КРС остане на изразеното в приложение IV към Решение № 1220 становище, че оптичните кабели следва да бъдат полагани в защитни тръби, то тя следва изрично да предвиди в Решението задължение за БТК да разширява каналната си мрежа чрез инсталиране на допълнителни канални тръби, в които да се изтеглят оптични кабели в защитни тръби, във всеки случай, когато наличният

свободен капацитет на поисканото трасе от каналната мрежа е недостатъчен. Предложението ни произтича от изложения в посоченото решение довод на КРС, че „*инсталирането на влакнесто-оптичен кабел изисква наличието на празна канална тръба и ако няма такава е необходимо да бъде инсталирана нова*”. Съответен текст, който да инкорпорира това задължение следва да бъде предвиден и в типовото предложение.

Предвид на всичко изложено считаме, че запазването на така формулираното пояснение към т. 3 от таблицата въвежда ненужно ограничение пред дейността на предприятията и би довело до практическа неприложимост на най-ниската определена цена за ползване на каналната мрежа във всички случаи на изграждане на съвременни оптични мрежи, както до несигурност относно приложимите за заварените случаи цени след изтичането на едногодишния срок. Доколкото преценката на възможността за полагане на кабели без защитна тръба следва да зависи единствено от обективните характеристики на кабелите, считаме за правилно тя да бъде изрично определена в Приложението към пазарния анализ при съобразяване на съвременните нива на защита на тези кабели, като в раздел V, б. Б, т. 1.4. от Решението се включи изричен текст, предвиждащ задължение за БТК да осигури възможност в каналната ѝ мрежа да бъдат полагани съобщителни кабели, включително оптични, и извън защитна тръба. Същото задължение следва да бъде съответно възпроизведено и в типовото предложение на БТК за достъп до съобщителна инфраструктура. Едновременно с това, с оглед избягване на възможността една несъществува техническа формулировка да води до ограничаване достъпа до канална мрежа или да служи като основание за искане на по-висока цена, предлагаме пояснителният текст на т. 3 към таблица 16 от Приложението да гласи „**3. Цената за месечен абонамент за ползване на трасе от каналната мрежа от ... лв./м. е приложима по отношение на кабели, положени извън защитна тръба.**” Считаме, че обратен на предложениния подход ще доведе до бързо изчерпване на капацитета на каналната мрежа поради ненужно от технологична гледна точка използване на защитни тръби, което от своя страна ще ограничи броя на алтернативните оператори, които могат да използват каналната мрежа на БТК, ще затрудни предоставянето на услуги от такива оператори и по този начин ще окаже неблагоприятно въздействие върху развитието на конкуренцията на свързаните пазари на дребно.

4.2.3. По отношение на определените абсолютни стойности на цените в таблица 16 към т. 5.4.12.1 от Приложението считаме, че те би следвало да претърпят допълнително изменение в посока тяхното намаляване, предвид на следните фактори:

4.2.3.1. В т. 5.4.12.1. от Приложението се посочва, че „*за определяне на настоящата стойност в разходната kalkulация се ползват актуални цени за дейности и материали, съгласно последни актуални договори за изграждане на канална мрежа на БТК*“. Наред с това като елемент на модела за определяне на цени за месечен абонамент за каналната мрежа Приложението определя и „*цената на капитала на базата на одобрен от КРС WACC (10,03%), начислен върху заетия капитал в каналната мрежа – стойност на каналната мрежа по текущи цени, намалена с коефициента на амортизиране на активите за тази група*“. Считаме, че при определяне на настоящата стойност на каналната

мрежа на БТК, както и при отчитане на цената на капитала на базата на одобрен от КРС WACC, за целите на определяне на разходоориентирани цени до въвеждане на метода Long Run Incremental Cost (LRIC), е необходимо да бъде отчетен фактът, че огромна част от каналната мрежа на историческия оператор е изградена с изцяло държавно финансиране, при това в значително отдалечен период от време, като изградената канална мрежа е предадена безвъзмездно в собственост на историческия оператор. Това означава, че разходите за тази част от мрежа изобщо не са осъществени от БТК като търговско дружество, а още по-малко на актуални за периода 2005 – 2010 г. цени или чрез зает капитал. Неотчитането на този фактор води до значително изкривяване на крайния резултат в посока завишаване на действителната стойност на каналната мрежа, а оттам – и на цените за наемането ѝ, във вреда на предприятията, ползващи я под наем. Поради това считаме, че определените в Приложението цени, посочени в таблица 16 следва да бъдат допълнително намалени, за да бъде отразена описаната ситуация.

4.2.3.2. При определяне видовете разходи от значение за формиране на цените за наем на канална мрежа Приложението посочва и „други“ такива, като ги определя на *„разходи за билдинг и фактуриране, събиране на дължими суми, общи управленски, финансови, маркетингови дейности във връзка с предоставяне на услугата – не повече от 3% от разходите за месечен абонамент“*. Считаме, че включването на маркетингови дейности при услуги, които са обект на продажба на едро, е неоправдано и следва да отпадне от Проекта, като това намери своето отражение и върху определените разходоориентирани цени, определени в таблица 16.

4.2.3.3. Наред с горното бихме искали да изтъкнем посочената от самата Комисия в Приложение I към Решение № 1220 статистика за средните европейски нива на месечните цени за ползване на защитна тръба от канална мрежа на съответното историческо предприятие, съгласно която цената от 0,16 лв. на метър, предвидена в Приложението към Проекта, надвишава средното ценово равнище в страни с регулация в ЕС с повече от 2 ст. Следва да се отбележи и фактът, че в редица от изследваните страни цените за ползване на защитна тръба са далеч по ниски от посочената в т. 2 на таблица 16 от Приложението цена, като са съизмерими с определените в Приложението цени за положен кабел извън защитна тръба. Като примери в това отношение могат да бъдат посочени държави като Дания – 0,025 лв./м., Литва – 0,057 лв./м., и Естония – 0,088 лв./м. Поради това считаме, че цената за ползване на защитна тръба в България следва да бъде не по-висока от средноевропейското равнище от 0,137 лв./м.

4.2.3.4. По отношение на цената от 0,08 лв./м. за положен кабел извън защитна тръба считаме, че следва да бъде значително намалена, поради това, че не отговаря на изискването за разходоориентираност, което е видно при сравнение с определената въз основа на модела разходоориентирана цена от 0,46 лв./м. за канална тръба. В една канална тръба с диаметър 75/110 мм. без използване на защитни тръби могат да бъдат положени най-малко 10 кабели. Изчисленията показват, че при умножаване на определената цена от 0,08 лв./м. на кабел по този брой, се получава резултат поне 0,80 лв./м. на канална тръба, което е близо два пъти повече от определената разходоориентирана цена за такава тръба. Единственият логичен извод от подобна калкулация е този за необходимостта от

съответно, най-малко двойно, намаляване на предвидената цена за полагане на кабел без защитна тръба.

Извод за прекомерност на цената от 0,08 лв./м. на кабел може да се направи и при прилагане на посочената на стр. 225 от Приложението формула. Отново изхождайки от цената за канална тръба по таблица 16 и прилагайки формулата се стига до извод, че приложимата за тръба със средна площ на сечението между 40 мм. и 32 мм. е близо именно до 0,16 лв./м., колкото е и определената в таблицата цена за ползване на защитна тръба. Подобно съответствие обаче не се наблюдава по отношение на цената по т. 3 от таблица 16, поради което считаме, че в тази насока е необходима съответна корекция.

Не на последно място, с оглед отчитане на степента на запълненост на тръбите, предлагаме механизъм за обемна отстъпка за брой положени кабели, като при добавяне на кабели в съществуващо трасе, съответното алтернативно предприятие получава по 10% отстъпка за всеки следващ положен от него в същото трасе кабел, като първият добавен кабел се плаща с 10% отстъпка, вторият с 20% и т.н.

III. Забележки във връзка с раздел VI на Решението

Във връзка със специфичните задължения на БТК като предприятие със значително въздействие върху пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро имаме забележки по отношение на условията, определени в т. 1.6. от раздел VI на Решението, аналогични на изложените в т. I.1. от настоящото становище, а именно, че обуславянето на задължението за предоставяне на backhaul чрез dark fibre от липсата на алтернативно трасе в подземната канална мрежа на БТК, както и свободното търговско договаряне на цените за достъп до тъмно влакно, са в противоречие с изискванията на Препоръката за мрежите от следващо поколение и принципа на технологична неутралност. Ето защо считаме, че всички условия по предоставяне на предоставянето на backhaul услуги за целите на битстрийм достъпа посредством тъмно влакно, следва да бъдат регулирани от КРС.

IV. Забележки във връзка с раздел VII на Решението – липса на анализ на пазарното положение на „Нуртс България“ АД

С т. 1 от раздел VII на Решението КРС отменя наложеното на БТК задължение за осигуряване на достъп до и ползване на помещения, съоръжения и кули, по мотивите, посочени в Приложението. В т. 5.4.6. от последното е предвидено, че доколкото съществена част от инфраструктурата на БТК, която е била предмет на съвместно ползване, е преминала към „Нуртс България“ АД, то по отношение на БТК не следва да се продължи действието на наложеното задължение за предоставяне на достъп до помещения, съоръжения и кули, като съществуващите задължения се запазят само за преходен период от 6 месеца. КРС е посочила, че налагането или продължаването на специфични задължения е свързано с необходимостта от преодоляване на определени конкурентни проблеми. Като се има предвид, че към момента притежаваната от БТК пасивна инфраструктура (с изключение на подземната канална мрежа) не може да бъде

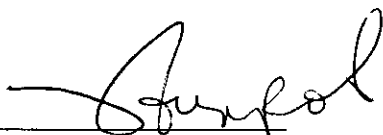
определена като трудна за дублиране, то комисията счита, че идентифицираните конкурентни проблеми на съответния пазар не са относими към предоставянето на достъп до и ползване на помещения, съоръжения и кули от страна на БТК. В тази връзка, КРС е приела, че по отношение на БТК не следва да се продължи действието на наложеното задължение за предоставяне на достъп до помещения, съоръжения и кули. КРС обаче не разглежда възможността за предоставяне на достъп до разглежданите инфраструктурни съоръжения от страна на новия им собственик – „Нуртс България“ АД, като не отчита и факта, че същото е 50% собственост на БТК. Доколкото след момента на прехвърлянето тази значителна и трудна за дублиране инфраструктура е преминала в собственост на посоченото дружество, то считаме, че независимо дали е сключило договори за предоставяне на достъп до нея или не, дружеството несъмнено има значително въздействие на пазара на предоставяне на такъв достъп. В тази връзка следва да се има предвид, че БТК предложи тристранни споразумения във връзка с прехвърлянето на съответната част от посочената инфраструктура. Следва да се отбележи и че с решение № 655 от 10.06.2010 г. КРС разреши прехвърлянето на част от правата и съответните задължения по Разрешение № 01580/25.09.2008 г. за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър за осъществяване на електронни съобщения чрез електронна съобщителна мрежа от неподвижната радиослужба от вида „точка към точка“, от БТК на „Нуртс България“ АД, като същевременно изрично задължи последното да предоставя съвместно ползване на помещения, съоръжения и кули при условията, при които БТК предоставя съвместно ползване към момента на прехвърлянето, както и да не изменя действащите договори и да сключва нови при условията на равнопоставеност. Налагането на тези задължения КРС обосновава със съображението, че изпълнението на задължението за съвместно ползване е неразривно свързано с наличието на необходима електронна съобщителна инфраструктура, поради което следва „Нуртс България“ АД, като правоприменик на електронната съобщителна инфраструктура на БТК и ползвател на прехвърления ограничен ресурс, да встъпи в правата и задълженията на БТК по предоставяне на съвместно ползване на помещения, съоръжения и кули при условията, при които БТК предоставя тази услуга, което не оспорваме. Видно от отразеното от КРС на стр. 114 от Приложението във връзка с полученото уведомление, с писмо изх. № 04-04-514 от 27.09.2010 г. КРС е изискала от БТК да предостави информация относно съоръженията, останали в собственост на БТК и тези, прехвърлени към „Нуртс България“ ЕАД. От получената информация е видно, че 60% от съоръженията на БТК са прехвърлени на „Нуртс България“ АД. От останалите в собственост на БТК съоръжения, 23% могат да бъдат ползвани съвместно с други предприятия. От информацията е видно, че всички обекти, собственост на поделението на БТК, чрез които се предоставят **услуги за съвместно ползване и/или за собствени нужди**, се прехвърлят на „Нуртс България“ АД. Предвид липсата на наложени специфични задължения както на БТК, така и на „Нуртс България“ АД, и факта, че част от инфраструктурата се ползва единствено от БТК, считаме, че може да се стигне до оказване на конкурентен натиск чрез прилагане на различни цени от страна на „Нуртс България“ АД по отношение на БТК от една страна и на останалите дружества, които ползват услуги за съвместно ползване, от друга. Именно с оглед на

изложените от КРС съображения за налагане на задължения на „Нуртс България” АД, считаме, че в рамките на Проекта на пазарен анализ Комисията следва да разгледа и пазарното положение на новия собственик на инфраструктурата на БТК като в случай, че установи наличие на значително въздействие на пазара на едро на предоставяне на съвместно ползване на помещения, съоръжения и кули, му наложи съответни специфични задължения. В противен случай би се стигнало до недопустимата ситуация, при която прехвърлянето на определени имущества от страна на историческия оператор води до пълна дерегулация на определени пазари.

В случай, че бъде преценено, че анализа на пазара на предоставяне на достъп до помещение, съоръжения и кули не следва да попада в обхвата на настоящия пазарен анализ, то считаме, че той трябва да бъде извършен в рамките на отделен пазарен анализ в разумен срок, за да се избегне състоянието на правна несигурност по отношение на задълженията на „Нуртс България” АД и регулацията на пазара, като до неговото финализиране следва да се запазят наложените на „Нуртс България” АД задължения.

Като се надяваме забележките и предложенията ни да бъдат взети предвид при вземането на окончателно решение, оставаме

С уважение,

Невен Дилков
Председател на УС
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)

София 1000, бул. “Патриарх Евтимий” № 36, вх. Б, ап. 13
тел. (+359 2) 9887360, 9887361
факс: (+359 2) 9877096
лице за контакт: Калина Лозанова (Секретар на СЕК)
e-mail: info@bgsec.org